KRONIKY SVĚTAKRAJE

CESTA ZA TAJEMNÝ HVOZD

PAUL STEWART & CHRIS RIDDELL

KRONIKY SVĚTAKRAJE

KRONIKY SVĚTAKRAJE

CESTA ZA TAJEMNÝ HVOZD

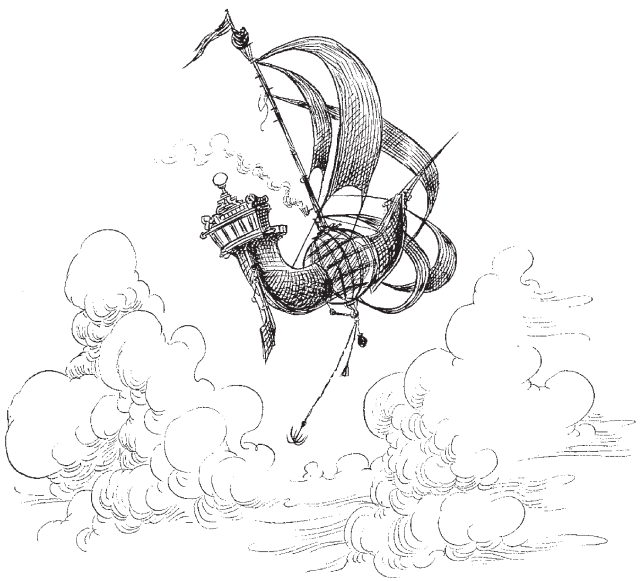

PAUL STEWART & CHRIS RIDDELL

Přeložila Viola Somogyi

ARGO

Josephovi a Williamovi

Czech edition © Argo, 2024
Copyright © Paul Stewart and Chris Riddell, 1998

First published as *The Edge Chronicles: Beyond the Deepwoods* in 1998
by Doubleday, an imprint of Random House Children's Publishers UK.
Random House Children's Publishers UK is part of the Penguin
Random House group of companies.

Translation © Viola Somogyi, 2003, 2024

ISBN 978-80-257-4565-6 (váz.)
ISBN 978-80-257-4650-9 (e-kniha)

Úvod

Kdesi daleko, předaleko vyčnívá do nekonečné prázdnoty jako ozdobná hlavice na přídi mohutné kamenné lodi Světakraj. Na samém konci převisu se ze rtů skal bez přestání řinou proudy vod.

Řeka je tu široká a vzedmutá a s řevem se řítí do vířivé, mlžné propasti. Těžko uvěřit, že by její tok – jako všechno, co je ohromné, hlučné a plné sebedůvěry – mohl někde jinde vypadat jinak. Počátky řeky Krajice jsou však více než skromné.

Pramení hluboko ve vnitrozemí, vysoko v temném, hrozivém Hvozdu. Z malé bublající tůně vytéká tenký pramínek, jen o málo širší než provázek, a plazí se korýtkem z písčitého štěrku. Bezvýznamnost říčky je ještě tisícinásobně zvětšena nádherou samotného Hvozdu.

Hvozd je temný a nesmírně záhadný. Pro ty, kteří ho nazývají domovem, je to drsné místo plné nástrah. A obývají jej mnozí – lesní trollové, zabijáci, kvasní skřeti, hudrmani; nesčetné kmeny i podivné tlupy bojují o přežití v mihotavé záři slunce a měsíce pod pyšnou listnatou klenbou lesa.

Je to těžký život, plný nebezpečí – jsou tu nestvůry, masožravé stromy, potulné hordy dravých zvířat, velkých i malých…

Les však přináší i užitek, protože šťavnaté plody a lehounká dřeva, která v něm rostou, jsou velmi žádané. Létající piráti a kupci ze Společnosti spolu soutěží, kdo uzavře lepší obchod, a vysoko nad nekonečným mořem zelených vrcholků stromů spolu svádějí bitvy.

V místech, kde se mraky vznáší těsně nad zemí, leží Srázy, neúrodná pustina plná mlžných vírů, duchů a přízrak. Když někdo zabloudí ve Srázech, čeká ho jen jedna ze dvou možností: má-li štěstí, dopotácí se mlhou k okraji útesu a zřítí se do náručí smrti. Ti méně šťastní se ocitnou v Soumračných lesích.

Soumračné lesy, nepřetržitě zalité zlatavým přísvitem, jsou nádherné, ale zároveň zrádné. Panuje v nich opojné, mámivé ovzduší. Když je někdo vdechuje příliš dlouho, zapomene – stejně jako ztracení rytíři na zapomenutých výpravách, kteří už dávno přestali od života něco chtít –, proč vlastně do Soumračných lesů přišel, s jediným rozdílem: tady nechce život nic od nich.

Občas je tíživý klid narušen prudkými bouřemi, které přicházejí z oblasti za Světakrajem. Soumračné lesy je přitahují, jako magnet přitahuje železné piliny, jako plamen můry. Bouře krouží po žhnoucí obloze – někdy i několik dnů za sebou. Některé z nich jsou zvláštní. Při blýskavici z nich vzniká *bleskofrax* – látka tak cenná, že navzdory strašlivým nebezpečím, která v Soumračných lesích hrozí, k sobě láká jako magnet nebo plamen i ty, kteří se jí chtějí zmocnit.

V nižších polohách ustupují Soumračné lesy Močálu. Je to páchnoucí, znečištěné místo zamořené kalem z továren a sléváren Dolního Města, které tam pumpují a vyvážejí odpad tak dlouho, že okolní země je už úplně mrtvá. A přesto i tam – jako všude jinde ve Světakraji – přebývají živí tvorové – hrabalové a hrobaříci s růžovýma očima, do běla vylouhovaní jako půda. Někteří z nich pracují jako průvodci, provádějí poutníky nehostinnou krajinou, plnou jedovatých děr a zrádných bažin, a nakonec je oloupí a ponechají osudu.

Když se někomu přece jen podaří překonat Močál, ocitne se v bludišti zchátralých chatrčí a polorozpadlých chudinských čtvrtí, které se rozkládá na obou březích Krajice. To je Dolní Město.

Město je obýváno všemi podivnými národy, bytostmi a kmeny Světakraje, které se tísní v jeho úzkých uličkách. Je špinavé, přecpané a často plné násilí, ale zároveň je i střediskem veškerých hospodářských činností – legálních i nelegálních. Bzučí, kolotá, překypuje energií. Všichni obyvatelé s něčím obchodují, jsou členy příslušných cechů a mají jasně vymezenou oblast působení. Z toho vznikají intriky, spiknutí, nekalá soutěž a nekonečné šarvátky mezi jednotlivými oblastmi, cechy a konkurenty. Všechny členy Společnosti svobodných kupců spojuje jediné – nenávistný strach z létajících pirátů, kteří ovládají oblohu nad Světakrajem. Piráti jsou díky svým lodím nezávislí a oškubou každého neopatrného kupce, který jim přijde do cesty.

Uprostřed Dolního Města je velký železný prstenec, z něhož trčí k nebi dlouhý, těžký řetěz, občas napjatý, občas povolený. Na jeho konci se ve vzduchu vznáší ohromný balvan.

Vyrazil ze země – jako všechny plovoucí balvany ve Světakraji – v Kamenných zahradách, rostl a postupně byl vyzvedáván do výše dalšími balvany pod ním. Když už byl tak velký a lehký, že by se co nevidět vznesl do vzduchu, připevnili ho k řetězu a postavili na něm nádherné město Svatý Frax.

Svatý Frax, plný vysokých, tenkých věžiček propojených viadukty a rampami, je sídlem vědění. Je obýván akademiky, alchymisty a jejich učni a vybaven knihovnami, laboratořemi a posluchárnami, refektáři a společenskými místnostmi. Předměty jejich studia jsou záhadné, a proto žárlivě střežené. Navzdory zdánlivému ovzduší zatuchlé knihomolské blahovůle připomíná Svatý Frax kotlík, ve kterém bublá žárlivost, pletichy a nesváry.

* * *

Hvozd, Světakraj, Soumračné lesy, Močál a Kamenné zahrady. Dolní Město a Svatý Frax. Řeka Krajice. Jména na mapě.

Každé jméno však v sobě tají tisíce příběhů – příběhů zaznamenaných v prastarých svitcích, příběhů ústně předávaných z generace na generaci – příběhů, které se vyprávějí dodnes.

Přečtěte si jeden z nich.

• KAPITOLA PRVNÍ •

V DŘEVORUBOVIC CHALOUPCE

Snítek seděl na podlaze, uvelebený matce mezi koleny, a mnul mezi prsty u nohou huňatý kobereček z vláken vlnkovníku. V chaloupce byla zima a táhlo do ní. Snítek se naklonil a otevřel dvířka od kamen.

„Budu ti vyprávět příběh o tom, jak jsi přišel ke svému jménu," promluvila matka.

„Ale já už ho znám, matko má," protestoval Snítek.

Vědmína si povzdechla. Snítek ucítil v týle její horký dech a závan nakládaných hopkoviček, které měla k obědu. Nakrčil nos. Hopkovičky mu stejně jako další jídla, ve kterých si lesní trollové libují, připadaly odporné, zejména když byly naložené. Byly slizké a páchly zkaženými vejci.

„Tentokrát bude trochu jiný," prohlásila Vědmína. „Tentokrát ti ho dopovím až do konce."

Snítek se zamračil. „Vždyť už jsi mi vyprávěla i konec."

Vědmína prohrábla synovi husté černé vlasy. Jak rychle dospěl, pomyslela si a setřela slzu ze špičky nosu, který se podobal houbovitému knoflíčku. „Příběh může mít mnoho

konců," řekla smutně a zahleděla se do rudého světla ohně, které vrhalo odlesky na Snítkovy vysedlé lícní kosti a špičatou bradu. „Od chvíle, kdy ses narodil," začala, jako začínala vždycky, „jsi byl jiný…"

Snítek přikývl. Když vyrůstal, trpěl, velmi trpěl tím, že je *jiný než ostatní*. Ale teď ho rozveselila vzpomínka na to, jak byli jeho rodiče překvapeni, když se objevil: tmavovlasý, zelenooký, s hladkou kůží a s nohama neobvykle dlouhýma na to, že měl být lesní troll. Zahleděl se do ohně.

Vzduchovcové dřevo krásně hořelo. Nafialovělé plameny olizovaly baculatá polínka, která nadskakovala uvnitř kamen a narážela do sebe.

Lesní trollové si mohli vybírat z množství různých dřev. Každé z nich mělo jedinečné vlastnosti. Například hořící dřevo voňábu vydávalo vůni, která toho, kdo se jí nadýchal,

ukolébala do spánku plného snů. Dřevo ze stříbromodrého uspávačníku se rozezpívalo, jakmile se plameny dotkly jeho kůry – prozpěvovalo podivné, truchlivé písně, které nebyly každému po chuti. A pak tu byl masožravý dub a jeho cizopasná pomocnice, ostnatá plazivá rostlina známá pod jménem smolná réva.

Získat dřevo z masožravého dubu bylo *velmi* riskantní. Pokud lesní troll neovládal dostatečně lesní moudrost, bylo nanejvýš pravděpodobné, že se stane obětí tohoto stromu, lačnícího po mase – masožravý dub a smolná réva totiž představovaly dvě největší nebezpečí, která číhala v temném, zkázonosném Hvozdu.

Dřevo z masožravého dubu bylo sice velmi výhřevné a nepáchlo ani nezpívalo, ale když hořelo, hrozně úpělo a vřeštělo, takže skoro všechny odradilo od toho, aby ho používali. Kdepak, lesní trollové si ze všeho nejvíc oblíbili dřevo vzduchovce. Dobře hořelo a jeho nafialovělá záře je uklidňovala.

Snítek zívl a Vědmína vyprávěla dál. Měla pronikavý, ale zároveň hrdelní hlas: znělo to, jako by jí bublalo v krku.

„Když ti byly pouhé čtyři měsíce, už jsi chodil," pokračovala a Snítek vycítil v jejích slovech mateřskou pýchu. Většina malých trollů totiž lezla po čtyřech nejméně do roku a půl.

„*Ale…*" zašeptal tiše Snítek. Proti své vůli se nechal vtáhnout do příběhu a už tušil, co přijde dál. V této chvíli musí říct „ale". Kdykoli ten okamžik nastal, Snítek se otřásl a zatajil dech.

„Ale i když jsi byl tělesně mnohem zdatnější než ostatní," vyprávěla Vědmína dál, „nechtěl jsi mluvit. Už ti byly tři roky, a neřekl jsi jediné slůvko!" Zavrtěla se. „Nemusím ti říkat, že něco *takového* je vážná věc!"

Hluboce povzdechla. Snítek se znovu znechuceně zašklebil. Vzpomněl si, co mu kdysi řekl Střapatec: „Kam patříš, poznáš po čichu." Snítek si to vyložil tak, že neopakovatelnou vůni domova dokáže rozpoznat vždycky. Ale co když

se mýlí? Co když mu starý moudrý dubový skřítek chtěl říct, nebo svým obvyklým nepřímým způsobem naznačit, že když se jeho nosu vůně lesních trollů nelíbí, tak u nich asi doma *nebude*?

Snítek provinile polkl. Něco takového si často přával, když uléhal na svou pryčnu po dalším dnu plném popichování, špičkování a šikanování.

Slunce za oknem klesalo po skvrnitém nebi stále níž. Zubatý obrys borovic Hvozdu se třpytil jako zmrzlé blesky. Snítek věděl, že začne sněžit, než se otec večer vrátí domů.

Vzpomněl si na Sudicha, který byl venku v Hvozdu, mnohem dál, než roste kotevní strom. Možná právě v této chvíli zasekává sekyru do kmene masožravého dubu. Snítek se zachvěl. Dřevorubecké historky jeho otce, které slýchal za nocí naplněných kvílením větru, ho děsily. Sudich Dřevorub byl mistr řezbář, ale většinu peněz vydělával tím, že načerno opravoval lodi létajících pirátů. K tomu potřeboval létající dřevo, a nejlepší ze všech bylo dřevo masožravého dubu.

Snítek si nebyl docela jistý, co k němu otec cítí. Když se vracel do chaloupky s rozbitým nosem, monoklem na oku nebo celý špinavý od bláta, které po něm ostatní házeli, přál si, aby ho vzal do náručí a utěšoval ho. Sudich mu místo toho dával rady a všelicos po něm vyžadoval.

„Tak rozbij nos ty *jim*," nabádal ho jednou. „Udělej monokly zase ty *jim*. A neházej po nich bahno, ale hnůj. Ukaž jim, co v tobě vězí."

Později mu matka namazala modřiny šťovinkovou mastí a vysvětlila mu, že Sudichovi záleží na tom, aby ho připravil na drsný svět kolem nich. Snítek tomu příliš nevěřil. V otcových očích neviděl zájem, ale opovržení.

Roztržitě si obtáčel prst pramenem dlouhých černých vlasů a Vědmína vyprávěla dál.

„Jména," zvolala. „Co bychom si my lesní trollové bez nich počali? Jména dokážou zkrotit divoké tvory Hvozdu a my díky

nim víme, kdo vlastně jsme. Bezejmennou polévku lépe nejíst, říká staré přísloví. Ach, Snítku, samou starostí jsem nespala! Byly ti tři roky a pořád jsi ještě neměl jméno.“

Snítek se otřásl. Věděl, že troll, který zemře nepojmenován, se musí navěky toulat pod širou oblohou. Potíž byla v tom, že dokud dítě neproneslo první slůvko, nemohl se pojmenovávací obřad vykonat.

„Doopravdy jsem byl takový nemluvný, matko má?“ zeptal se.

Vědmína odvrátila pohled. „Nevypravil jsi ze sebe jediné slůvko. Myslela jsem, že jsi třeba stejný jako pradědeček Polesník. Ten toho taky moc nenamluvil.“ Vzdychla. „A tak jsem se rozhodla, že v den tvých třetích narozenin stejně obřad vykonám, a…“

„Vypadal pradědeček Polesník jako já?“ přerušil ji Snítek.

„Ne, Snítku," odpověděla Vědmína. „Žádný Dřevorub – a ani žádný lesní troll – nikdy nevypadal jako ty."

Snítek se popotáhl za pramen tmavých vlasů. „Jsem ošklivý?" zeptal se.

Vědmína se zachichotala. Ochmýřené tváře se jí nafoukly a malá očka, černá jako uhel, zmizela v záhybech tuhé kůže. „Podle *mě* ne," prohlásila. Naklonila se dopředu a dlouhýma rukama Snítka objala. „Vždycky budeš můj pěknej kluk."

Odmlčela se. „Tak kde jsem to přestala?"

„U pojmenovávacího obřadu," připomněl jí Snítek.

Slyšel ten příběh už tolikrát, že ani nevěděl, co si sám pamatuje a co zná jen z vyprávění. Když vyšlo slunce, Vědmína se vydala po vyšlapané stezičce ke kotevnímu stromu. Pak se přivázala k jeho mohutnému kmeni a vyrazila do tmavého lesa. Byl to riskantní podnik, nejen kvůli nepředstavitelným nebezpečím, která číhala v Hvozdu, ale také proto, že se klidně mohlo stát, že se provaz o něco zachytí a přetrhne. Lesní trollové se nejvíc ze všeho báli, že se ztratí.

Ti, kteří sešli ze stezky a zabloudili, se snadno mohli stát obětí šerolichotníka – nejdivočejšího ze všech netvorů, kteří v Hvozdu žili. Všichni lesní trollové žili v neustálé hrůze ze setkání s touto příšernou bytostí. I Vědmína často strašívala své starší děti historkami o lesním bubákovi: „Jestli okamžitě nepřestaneš

zlobit a nebudeš hodný lesní troll," vyhrožovala, „přijde si pro tebe šerolichotník!"

Vědmína zacházela stále hlouběji a hlouběji do Hvozdu. Z lesa kolem ní se ozývalo vytí a kvílení ukrytých zvířat. Svírala v ruce amulety a kouzla pro štěstí, které měla zavěšené kolem krku, a modlila se za rychlý a bezpečný návrat.

Když došla na konec lana, vytáhla z opasku nůž – *pojmenovávací* nůž. Nůž byl důležitý. Vyrobili ho zvlášť pro jejího syna, jako se vyráběl pro všechny děti lesních trollů. Byl nezbytnou součástí pojmenovávacího obřadu, a když děti dospěly, dostaly svůj nůž a pořád ho nosily u sebe.

Vědmína pevně sevřela rukojeť, natáhla ruku a začala odsekávat z nejbližšího stromu kousek kůry, jak žádal zvyk. Tenhle kousíček Hvozdu jí pomůže odhalit jméno dítěte.

